

Palabrief 70

In België verknoeien ze het

Groot is de verbazing als de diepe financiële en economische crisis in het zwaar getroffen België niet eens tot een fundamenteel debat leidt over welke banken nodig zijn om ook morgen een welvaartsstaat te zijn.

Want voor een goede samenleving heb je een economie nodig die de goederen en diensten voortbrengt die mensen nodig hebben. En daarvoor zijn banken nodig die hun job kennen en het spaargeld uit de samenleving weten om te zetten in de economisch en maatschappelijk meest nuttige projecten. Enkele Belgische grootbanken zijn in die opdracht grandioos gebuisd.

In die huidige crisis - die ook een milieucrisis is én bovenop een crisis van sociale ongelijkheid - hebben samenlevingen banken nodig die hen helpen een sociaalecologische economie uit te bouwen. We moeten welvaart produceren binnen de grenzen van wat de aarde aankan. Zoals de Belgen vroeger hun ASLK-bank de uitdrukkelijke opdracht gaven om van heel veel inwoners huiseigenaren te maken, zo zijn er opnieuw banken nodig die de betaalbare leningen leveren om van elke woning een lage energiewoning te maken, om energiecoöperaties in alle gemeenten te laten investeren in windmolens en andere hernieuwbare energie, om de industrie te financieren die ons elektrische voertuigen levert en het investeringsgeld te leveren voor een verstandig elektriciteitsnetwerk waaraan we zowel energie kunnen leveren als energie van afnemen.

Nu de meeste privé-grootbanken volledig onbekwaam blijken te zijn, hebben de Belgen een schitterende kans om opnieuw overheidsbanken en coöperatieve banken uit de grond te stampen - door onder andere van Fortis opnieuw de ASLK te maken. Zo kunnen ze de financiële wereld opnieuw verplichten om te werken in dienst van de samenleving, om de economie vooruit te helpen in plaats van ze onderuit te halen. Zo kunnen spaarders opnieuw gerust zijn dat hun geld niet vervliegt, maar dat het nuttig wordt ingezet. Zo kunnen de werknemers opnieuw werkzekerheid hebben en hun fierheid terugwinnen doordat ze niet langer worden verplicht om hun klanten op te lichten met onbetrouwbare of zelfs waardeloze producten.

Nu al vele maanden lang wordt dit levensbelangrijke debat in de politiek, in de media en zelfs in het middenveld niet gevoerd. Erger nog, België verzuimt volledig de keuzes te maken die de beste toekomst kunnen verzekeren. Dat is intussen een heel slechte gewoonte. In dit land zijn de huizen ontzettend slecht geïsoleerd en loopt men ver achter op vlak van hernieuwbare energie. De schitterende kansen om bij de eersten de windmolenindustrie, de zonnefabrieken en de elektrische auto uit de grond te stampen, zijn allemaal gemist. Ecologisch en financieel scheuren de Belgen zich de broek aan het volstrekt onbegrijpelijke Electrabel-monopolie. En nu is het land zo dom om het cruciale geldwezen opnieuw volledig uit te leveren aan totaal onbetrouwbare grootbankiers. Kan iemand uitleggen hoe dat komt?

Toch kan het anders. Neem de ooit ultraliberale professor Paul De Grauwe. Die is blijven nadenken en heeft zich in zijn meest recente boeken eigenlijk tot een andersglobalist ontwikkeld. Hij pleit, al een tijdje zelfs, voor een overheidsbank. Toegegeven, voor hem is dat uit nood geboren en geen langetermijnoptie. Het is trouwens waar, wie ervoor pleit dat de samenleving opnieuw over eigen financiële instrumenten zou beschikken, moet serieus uitkijken dat die niet gepolitiseerd mismeesterd raken en dat ze aan een strenge regelgeving onderworpen zijn waar nauwgezet de hand aan wordt gehouden. Om volledig betrouwbaar te zijn, hebben zulke banken echt onafhankelijke bestuurders nodig. Hij zal het zich misschien moeilijk kunnen voorstellen, maar laat Paul De Grauwe daar alvast één van zijn, de eerste, kritische bestuurder van onze

nieuwe overheidsbank?

Dirk Barrez, 11 februari 2009

Meer over de sociaalecologische én democratische economie die we nodig hebben, is te lezen in het boek: Barrez Dirk, *Van eiland tot wereld. Appèl voor een menselijke samenleving*, 258 p., 19 euro

[Klik](#) voor info en bestellen

[Klik](#) voor aanbod met 2de weggeefexemplaar voor 15 i.p.v. 19 euro

[Klik](#) voor uitgebreide info over dit boek

Deze opinie verscheen ook in De Morgen van 11 februari 2009

Overname van deze opinie door niet-commerciële initiatieven of verenigingen mag, mét volgende bronvermelding: Dirk Barrez - hoofdredacteur PALA.be, gratis nieuwsbrief over onze globaliserende wereld. Voor gratis abonneren, surf naar www.pala.be.

Wij vernemen dat graag via mail naar info@globalsociety.be